

**11. SINIFLAR MF-TM GRUPLARI DİL ANLATIM DERSİ SINAV
SORULARI**

Öğrencinin Adı ve Soyadı :														Sınıfı:				Numarası:				
Soru No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	TOPLAM
S.Puanı	16	6	13	11	7	5	20	10	6	6												100
Ö Puanı																						

Yanıtlarınızı okunaklı bir yazı ile doğru, anlamlı ve tam cümle kurarak yazınız.

Sınav kağıt düzenine, noktalama işaretlerine ve yazım kurallarına dikkat ediniz.

Belirtilen açıklamalar, değerlendirmede % 10 ağırlıkta etkili olacaktır.

METİN 1

Bir eleştirmenin şöyle bir ifadesini okumuştum : "Eğer Şinasi veya Namık Kemal 1860'da değil de 2012' de yaşasalardı yazdıkları tiyatrolar böyle olur muydu?" Ben biraz daha genişletiyim. Sanatla ilgili düşünceleri aynı olur muydu ? Ya da Ömer Seyfettin'i alın Tanzimat Dönemi'ne götürün, yine aynı öyküleri yazabilir miydi ? Biz insanlar belli bir çevrede doğuyoruz, belli eğitimler alıyoruz. Elbette yaşadığımız zaman dilimi kılığımızı, kıyafetimizi şekillendiriyor, düşüncelerimize yön veriyor. Kısacası tüm etkenlerin yönlendirmeleriyle bu halimizi alıyoruz. Kimse doğduğumuz zaman başka doğduğumuz yer başka olsaydı aynı kişi olacağımızı söylemez. Sanatçılar için de bu böyledir.

METİN 2

Hüzünlü Türkmen taburu, Nikai 'dan çıkarken çocuk yaşta Kılıç Arslan, Başbuğ Kor-Tigin'e sordu: "Başbuğ Kortigin neden yuvamızı kalemizi bıraktık, gidiyoruz?" "Ben artık Başbuğ değilim Kılıç Arslan!" dedi o ışıl ışıl bakan kara kaşlı, kara saçlı, şahan gözlü, bembeyaz yüzlü kızana Kor-tigin. "Yaa" dedi Kılıç Arslan ; çok üzüldüm. Peki şimdi başbuğ kim ? Dönüp geride bıraktıkları görkemli Nikaia surlarına baktı Kortigin.; burçlar üzerinde Büyük Selçuklu 'nun çift başlı kartallı bayrağı dalgalanıyordu.

"Bundan sonra Başbuğ sensin Kılıç Arslan !"
"Anlayamadım, ben mi?"
"Evet, sen!"
"Ama bu nasıl olur?"
"Olur, olur hem de bal gibi olur."
"Ama nasıl ? Ben başbuğluk nasıl yapılır bilmem ki!"
Kor-tigin dizginlerini çekip atını durdurdu."
"Başbuğ olunmaz Kılıç Arslan, Başbuğ doğulur!"

(KONSTANTİNAPOLİS KAPILARINDA)

Aşağıdaki soruları yukarıdaki metinleri metin türleri (öğretici, sanatsal) bakımından karşılaştırarak yanıtlayınız. (16 puan)

- 1)
a)Metinler arasında yazılış amaçları yönünden nasıl bir fark söz konusudur? (2 puan)
- b)Metinler arasında, metne egemen olan anlatım türü yönünden nasıl bir fark söz konusudur?(2 puan)
- c)Metinler arasında, metinde ağırlıklı olarak kullanılan dilin işlevi yönünden nasıl bir fark söz konusudur? (1 puan)
- d)II. metinde, I. metinden farklı olarak kişi, yer, zaman, olay gibi ögeler söz konusu mudur? Neden? (3 puan)
- e)Metinler arasında, anlatılanların gerçeklikle ilişkisi yönünden nasıl bir fark söz konusudur? (2 puan)
- f)II. metinde hangi tür anlatıcı konuşmaktadır? (1 puan)

g)II. metnin alındığı yapıt hangi metin geleneğiyle yazılmış olabilir? (2 puan)

h)Birinci metnin ana fikrini yazınız. (3 puan)

METİN 3

Michael Faraday, İngiliz bir fizikçi ve kimyacıdır. Çalışmaları elektrik ve manyetizma üzerine olmuştur. Babası demirci olan Faraday, çok az bir resmi eğitim görmüştür. Ancak çalıştığı yerde birçok bilimsel kitabı okuduğu bilinmektedir. Londra'da Royal enstitüsünde Humphry Davy'nin bir seminerine gitmiş, ve Davy'yi kendisini asistan olarak yanına almasına razı etmiştir. 1821'de Oersted'in "elektrik akımının manyetik etkileri" üzerine yaptığı çalışmayı incelemeye başlamış ve 1831'de bir mıknatısın bir tel bobin içerisine doğru hareket ettirildiğinde telde elektrik akımının oluştuğunu buldu. Bu onu ilk elektrik jeneratörünü yapmaya yönlendirdi. Daha sonra elektrolizi keşfetti ve kendi adıyla anılan elektroliz yasalarını ortaya koydu.

Aşağıdaki soruları 3. metinden hareketle yanıtlayınız. (6 puan)

2)a-Metnin türünü saptayarak bu türün 4 özelliğini yazınız. (5 puan)

b-Metinde hangi anlatım biçimi kullanılmıştır? (1 puan)

METİN 4

Hububat (buğday, arpa, çavdar gibi taneli bitkiler) üretiminde hava şartları ile çiftçilerin ekim eğilimleri ve kararları büyük rol oynuyor. Bu nedenle yatırımcılar iklim koşullarıyla ilgililer. Dünyadaki iklim değişikliği ve çiftçilerin ürün seçimleri nedeniyle Kuzey Amerika ile Avrupa'da dahil olmak üzere önemli üretim miktarlarına ulaşan ülkelerde bu yıl beklenen üretim düzeyine ulaşılamayacağı anlaşılıyor. Bunun sonucu olarak büyük bir olasılıkla bu haftadan başlayarak hububat fiyatlarında büyük artışlarla karşılaşabileceğiz. Çünkü hububattaki üretim miktarı ve hububat talebinin hangi ölçüde karşılanabileceği bugünlerde kesine yakın biçimde belli olacaktır. Hububat stokları çok azaldı .Büyük üretim azlığının da buna eklenmesiyle başta Rusya ve Avustralya olmak üzere yoğun biçimde hububat ihrac eden ülkeler ihracatlarına sınır getirme eğilimindedir.

Aşağıdaki soruları 4. metinden hareketle yanıtlayınız. (13 puan)

3) a-Metnin türünü saptayarak bu türün 4 özelliğini yazınız. (5 puan)

b-Metinden iki sıfat, iki zincirleme, iki belirtisiz, iki karma tamlama saptayınız. Bulduğunuz örneklerin yanına ne tür tamlama olduklarını yazınız. (8 puan)

METİN 5

Tuna boyundaydım geçen hafta boyu. Balkanlara hayat saçan bir nehrin kolları boyunca gezdim. Yatağından çekilmiş sular gibi ricat (çekilme) etmiş, bir imparatorluğun izini sürdürdüm, yitik bir dostu ararcasına. Ahfadın kadırgalarını saldırdığı nehirlerden otağlar kurduğu steplerden at sürdüğü nehirlerden, tepelerden geçtim. Hâlâ ondan adlar taşıyan limanlara ondan "ah" lar taşıyan insanlara rastladım. Efsaneler yüzüyordu Tuna'da. Kan akıyordu. Derinlerden kargı sesleri, zafer naraları geliyordu. Bir delta kıyısında yanık sesli bir kadın harbe giden yiğidine ağıt yakıyordu. : "Alişim yatır yol başında / Benleri var sol kaşında / yazık oldu genç yaşında / görmedim mi ah civan Alişimi Tuna boyunda...

Aşağıdaki soruları 5. metinden hareketle yanıtlayınız. (11 puan)

4)

a)Metnin türünü saptayarak bu türün 4 özelliğini yazınız. (5 puan)

b- Metinden üç yumuşama, üç düşme örneği saptayarak bu örneklerin yanlarına ses olaylarının çeşidini mutlaka yazınız.(6 puan)

METİN 6

CEP TELEFONU VE KANSER

Finlandiya'da 1996 yılında, 34 tükrük bezi ve 398 beyin tümörlü hasta incelendi (1). Bunlar için kontrol grupları oluşturuldu. Hem hasta, hem de kontrol gruplarıyla ilgili telefon kullanım bilgilerine ulaşıldı. Servisin analog mu, yoksa dijital mi olduğu; hizmetin başlangıç ve bitiş tarihleri incelendi. Telefon kullanımıyla, beyin ve tükrük bezi tümörü arasında çok önemli ilişkiler saptandı.

Gözde maliyn melanom

Danimarka'da, 1943-1986 yılları arasında gözünde maliyn melanom bulunan bütün hastalar incelendi (2). Bunlar, beşer yıllık yaş aralıklarına bölündü. Sonra da bunların cep telefon kullanım bilgilerine erişildi.

Cep telefonu kullanımının çarpıcı biçimde, yıllar içinde artmasına karşın (1978'de 13 binden, 1996'da 1 milyon 300 bine), göz maliyn melanomunda anlamlı bir artış gözlemlendi.

Yüksek manyetik alana maruz kalanlarda, genel olarak beyin kanserinde bir artış saptanmadı. Ama kanserin tiplerine göre aynı değerlendirme yapıldığında, glioblastoma multiforme denen türünde, 18 kanser olgusuna karşılık 6 kontrolle, 5.4 "odds ratio" ile, maruziyetle anlamlı ilişki saptandı.

Ancak, denek sayısının küçüklüğü, "manyetik alan maruziyeti, glioblastoma multiforme olasılığını artırmaktadır" hükmünü kolayca vermemizi engelliyor. Mutlaka başka çalışmalarla desteklenmeye ve daha büyük serilerde incelemeye ihtiyaç var

Aşağıdaki soruları 6. metinden hareketle yanıtlayınız. (7 puan)

5)

a--Metnin türünü saptayarak bu türün 4 özelliğini yazınız. (5 puan)

b- Metinde hangi anlatım biçimi ve düşünceyi geliştirme yolu ağırlıktadır? (2 puan)

METİN 7

Benim çocukluğumun ramazanları kara kışa rastlamıştı. Onun içindir ki kulağımda kalan ilk davul sesi oldukça kof ve hayli neşesizdi. Zira deri, rutubetten pörsümüş bulunurdu. Ayrıca kapalı camlar ve kafesler ardından ses içeriye boğuklaşarak girerdi. Fakat annemin, kış ramazanlarını yazınkilere tercih ettiğini hatırlıyorum. Kışın günler kısadır. İnsan bir de bakar ki top vakti yaklaşmış. Yazın ramazanlarını sevenler de şöyle derlerdi : Gündüzün zahmeti çekilir amma kırdı, bahçelerde kurulan sofralarda oruç açmak pek hoştur. İftar masası da çeşit çeşit salatalarla cacık ve domatesle şeftaliler, karpuzlar , kavunlarla daha renkli, daha iştah açıcı ve keyifli olur. Ben babam iftara geç gelmişti. Onu o kadar merak ettik ki hepimiz kapıya biriktik. Allahtan sonra anladık ki canım babam bize yumurtalı pide almak için fırında saatlerce beklemişti. Metnin türünü saptayarak bu türün 4 özelliğini yazınız.

6) 7. metnin türünü saptayarak bu türün 4 özelliğini yazınız. (5 puan)

METİN 8

Ey Türk Gençliği!

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinedir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî bedhahların olacaktır. Bir gün, İstiklâl ve Cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok nâmûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve Cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr ü zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!

Aşağıdaki soruları 8. metinden hareketle yanıtlayınız. (20 puan)

7)

a- Metnin türünü saptayarak bu türün 4 özelliğini yazınız. (5 puan)

b- Gençliğe hitabenin iletmek istediği mesajı kompozisyon şeklinde yazınız. (15 puan)

8)Aşağıdaki eser ve yazarları eşleştiriniz. (10 puan)

1- Avrupa'da Bir Cevelan	A-Suut Kemal Yetkin
2-Frankfurt Seyahatnamesi	B-Ahmet Mithat Efendi
3-Hac Yolunda	C-Falih Rıfki Atay
4-Taymis Kıyıları	D-Halit Ziya Uşaklıgil
5-Bizim Yokuş	E-Yusuf Ziya Ortaç
6-Boğaziçi Mektupları	F-Abdülhak Şinasi Hisar
7- Ömer'in Çocukluğu	G-Muallim Naci
8-Saray Ve Ötesi	H-Yahya Kemal Beyatlı
9-Aziz İstanbul	I-Ahmet Haşim
10-Günlerin Götürdüğü	İ-Cenap Şahabettin
	J-Halikarnas Balıkçısı

9- Aşağıdaki yargılar doğru ise yargıların yanına (D) yargılar yanlış ise yargıların yanına (Y) yazınız. Doğruları yazılmayan yanlış yargılara puan verilmeyecektir. (6 puan)

Mülakat sorulu cevaplı görüşmelerle sınırlı kalırken röportajlar toplumun ilgisini çeken her çeşit konuyu inceler. ()

Söylev, inandırıcı, etkileyici, coşturucu olmalıdır. ()

Söylevde daha çok edat türünde sözcükler kullanılır. ()

Röportajlar sunuş biçimi bakımından Japon röportajı ve Fransız röportajı olmak üzere ikiye ayrılır. ()

Röportajlar konularına göre bir yeri, eşyayı, insanı konu alan röportaj olmak üzere üçe ayrılır. ()

Toplumsal, tarihsel, ruhbilimsel gibi eleştiri türleri vardır. ()

10- a- (I) Doğduğum yer olan Malatya'da kışlar çetin geçerdi. (II) Beş altı yaşlarındayken köyde yollarımızın kardan kapandığını anımsarım. (III) Komşular kazma kürek ile yolları açardı, boyumuzu aşan kar tünelinden geçerek okula zor giderdik. (IV) İnsanın doğa karşısındaki korunmasızlığına yoksulluk da eklenince hayallere, **masallara**, söylencelere sığındık. (V) İlk şiirlerimi o günlerde yazmaya başladığımı sanıyorum.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (3 puan)

- A) I. cümlede, birden fazla fiilimsi vardır.
B) II. cümlede, yüklem etken ve geçişlidir.
C) III. cümledeki "ile" edattır.
D) IV. cümlede, yüklem belirli geçmiş zamanın hikâyesiyle çekimlenmiştir.
E) V. cümlede, işaret sıfatı kullanılmıştır.

b- Mimarinin, inancın ve çok kültürlülüğün şehri Mardin, şimdilerde güncel sanatın doğudaki merkezi olmaya hazırlanıyor. **Bu cümlede aşağıda verilenlerden hangisi yoktur? (3 puan)**

- A) Ünlü düşmesi B) Zaman zarfı C) Sıfatlaştırma -ki
D) Türemiş sözcükler E) Dönüşlülük zamiri

POLATINAL